

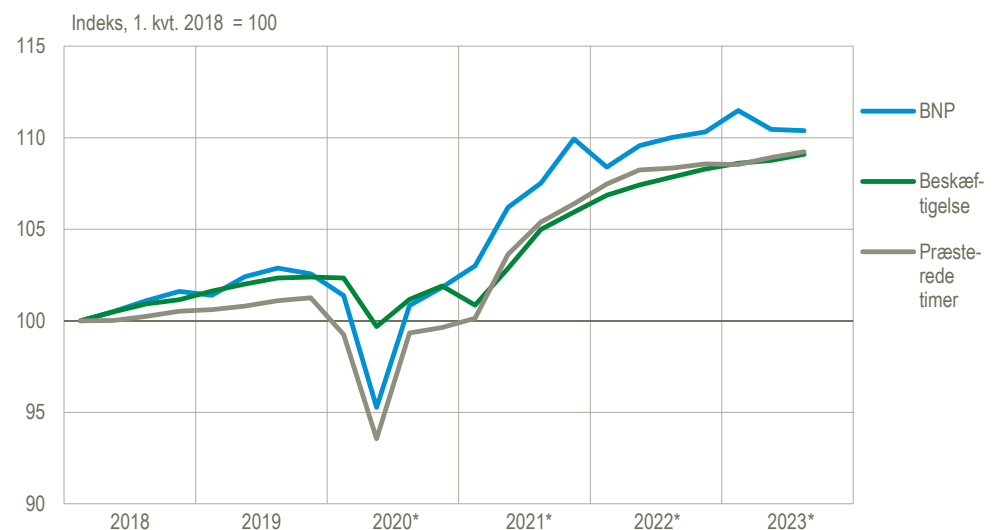
Der var desværre fejl i tallene. Tallene er rettet i tabellen og er markeret med rød.

BNP Sæsonkorrigeret	Beskæftigelse Sæsonkorrigeret
-0,1 %	+0,3 %
2. kv. 2023 - 3. kv. 2023	2. kv. 2023 - 3. kv. 2023
www.statistikbanken.dk/nkn1	www.statistikbanken.dk/nkn1

Lille fald i BNP på 0,1 pct. i tredje kvartal 2023

Bruttonationalproduktet (BNP) faldt med 0,1 pct. i tredje kvartal 2023, når der korrigeres for prisudvikling og sæsonbevægelser. Faldet var primært drevet af en væsentlig nedgang i industrien, hvor særligt medicinalindustrien har været hoveddrivkraften bag tilbagegangen i BNP. Omvendt havde søtransporten en betydelig positiv effekt på BNP-væksten. Beskæftigelsen steg med 0,3 pct. i tredje kvartal, hvilket svarer til en stigning på 9.700 personer. Derudover steg de præsterede timer også med 0,3 pct. i tredje kvartal. Derved forsætter den pæne udvikling for beskæftigelsen ind i tredje kvartal 2023. Læs mere om usikkerhed ved denne opgørelse af nationalregnskabet og revisioner siden seneste offentliggørelse under *Særlige forhold*.

BNP (kædede værdier), beskæftigede personer samt præsterede timer, sæsonkorrigeret

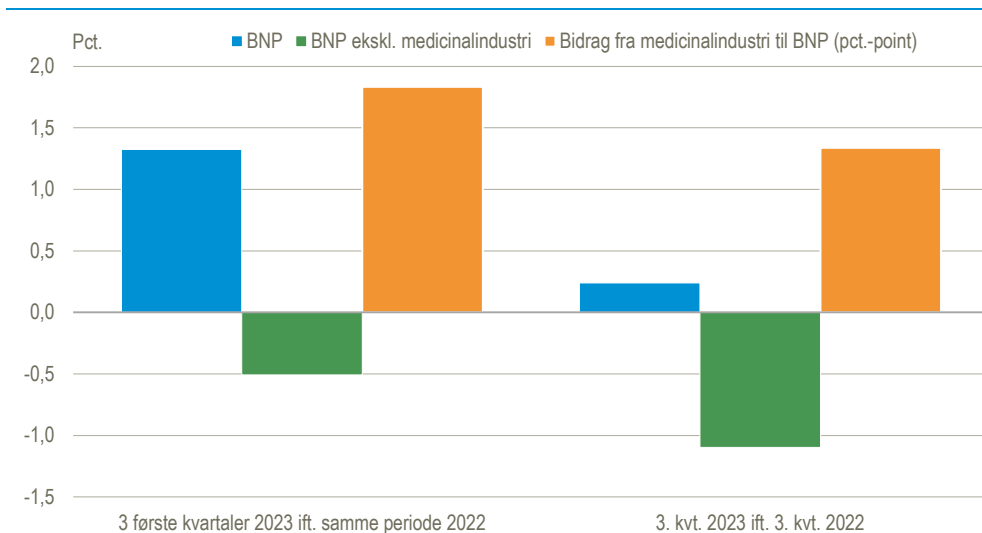
Anm: Usikkerheden på BNP-væksten kan generelt vurderes til $\pm 0,5$ procentpoint baseret på hidtidige erfaringer.

Kilde: www.statistikbanken.dk/nkn1

Stort bidrag til dansk økonomi fra medicinalindustrien

Det seneste år har medicinalindustrien haft stor betydning for dansk økonomi, hvilket tydeliggøres, når man ser på medicinalindustriens bidrag til BNP-væksten i årets tre første kvartaler i forhold til samme periode sidste år. Medicinalindustriens bruttoværditilvækst (BVT) steg i denne periode med ca. 50 pct., og dermed var medicinalindustriens bidrag til BNP også markant. I årets første tre kvartaler steg BNP med 1,3 pct. i forhold til samme periode sidste år. Uden medicinalindustriens bidrag ville BNP være gået tilbage med 0,5 pct. Ses der udelukkende på udviklingen mellem tredje kvartal i år i forhold til samme kvartal sidste år, er BNP steget med 0,2 pct., men uden medicinalindustrien ville BNP være faldet med 1,1 pct. At ekskludere medicinalindustriens bidrag til BNP-væksten tager ikke højde for, at medicinalindustrien også skaber aktivitet i andre brancher.

Medicinalindustriens bidrag til BNP, ikke-sæsonkorrigeret

Kilde: www.statistikbanken.dk/nkn1 samt egne beregninger

Revisioner af BNP-væksten i første og andet kvartal

BNP-væksten i første kvartal er opjusteret med 0,3 procentpoint til en vækst på 1,1 pct., mens væksten i andet kvartal er nedjusteret med 0,6 procentpoint til et fald på 0,9 pct. Hovedårsagen bag revisionerne er indarbejdelse af nye kilder. For de finansielle brancher er væksten opjusteret i første kvartal, som følge af en nedjustering af forbrug i produktion. Derudover er produktionen i den offentlige sektor opjusteret i første kvartal. Væksten i andet kvartal nedjusteres som følge af opdaterede tal for bygge og anlæg samt et opdateret prisindeks for søtransporten. Opjusteringen af BNP i første kvartal bidrager yderligere til nedjusteringen af væksten i andet kvartal. Ud over indarbejdelsen af opdaterede kilder har genberegningen af sæsonkorrektionen også haft betydning. Sæsonkorrektionen har dog påvirket væksten i modsat retning af de opdaterede kilder, hvilket især gør sig gældende i første kvartal.

Fremgang i forbruget af tjenester

Husholdningernes forbrug gik frem med 1,3 pct. i tredje kvartal. Fremgangen skyldtes udelukkende en fremgang i forbruget af tjenester på 3,1 pct. Blandt tjenesterne var der særligt fremgang for hoteller, restauranter og pakkede ferierejser. Omvendt trak husholdningernes forbrug af varer det samlede forbrug ned, da køb af køretøjer og andre varer havde en tilbagegang på hhv. 1,0 pct. og 0,7 pct. Blandt andre varer var det hovedsagligt tilbagegang i forbrug af energivarer, der bidrog negativt til forbruget.

Anskaffelse af patent øger investeringerne

De faste bruttoinvesteringer steg med 3,6 pct. i tredje kvartal. På trods af tilbagegang i næsten alle typer af investeringer modsvarede transportmiddelinvesteringer og primært intellektuelle rettigheder tilbagegangen, da disse gik frem med hhv. 0,6 pct. og 17,6 pct. Den kraftige stigning i intellektuelle rettigheder skyldes et patentkøb på 6,6 mia. kr. Det fortsatte fald i boligbyggeriet samt andet byggeri og anlæg på hhv. 1,4 pct. og 2,4 pct. medvirkede dog til at dæmpe væksten i bruttoinvesteringerne. For boligbyggeriet har der nu været konstant tilbagegang i mere end to år, hvormed boliginvesteringerne ligger 23 pct. under niveauet i første kvartal 2021.

Betydelig stigning i udenrigshandlen

Den samlede import steg med 11,3 pct., mens den samlede eksport steg med 5,1 pct. i tredje kvartal. Importen af varer og tjenester steg med hhv. 12,8 pct. og 9,3 pct. Udviklingen på varer skal ses i lyset af en kraftig stigning i gasimporten samt drikkevarer og tobak, mens anskaffelsen af et patent er hovedårsag til stigningen i tjenesteimporten. Vareeksporten steg med 3,9 pct. og var hovedsagligt drevet af en større eksport af gas og elektrisk strøm. Tjenesteeksporten steg med 6,5 pct., primært som følge af en pæn fremgang i eksporten af søtransport.

Danmarks nationalregnskab

	2023					
	3. kv.	3. kv.	1.-3. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.
	Løbende priser	Sæsonkorrigeret realvækst				
		Årlig vækst ¹	Kvartalsvis vækst			
	mia. kr.	pct.				
Bruttonationalprodukt (BNP)	679,9	0,3	1,3	1,1	-0,9	-0,1
Import af varer og tjenester	428,6	17,2	7,5	-1,4	4,9	11,3
Import af varer	243,3	13,6	1,5	-1,8	6,9	12,8
Import af tjenester	185,3	22,5	16,5	-0,7	2,4	9,3
Forsyning i alt	1108,4	6,5	3,6	0,1	1,2	4,2
Eksport af varer og tjenester	481,3	12,2	9,8	3,7	3,2	5,1
Eksport af varer	282,1	10,7	9,5	1,3	2,6	3,9
Eksport af tjenester	199,2	13,8	10,1	7,0	3,8	6,5
Privatforbrug	310,9	2,1	0,6	0,2	0,8	1,3
Husholdningernes forbrugsudgifter	301,6	2,0	0,5	0,2	0,8	1,3
Køb af køretøjer	13,3	23,6	33,5	13,0	2,6	-1,0
Andre varer	119,2	-5,1	-5,4	-1,6	-0,2	-0,7
Tjenester i alt inkl. turisme	169,1	6,4	3,3	0,8	1,4	3,1
Tjenester i alt	182,6	4,7	2,9	1,3	0,7	2,6
Turistindtægter (-)	-28,1	-1,6	11,5	9,7	-1,8	-4,9
Turistudgifter (+)	14,6	21,3	24,3	7,0	6,8	-2,3
NPISH forbrugsudgifter ²	9,3	3,6	3,1	0,7	0,0	2,7
Offentlige forbrugsudgifter	157,0	2,9	0,6	1,9	-0,3	0,8
Faste bruttoinvesteringer	150,1	2,0	-1,0	-14,3	1,2	3,6
Boliger	33,3	-11,5	-12,5	-3,7	-3,2	-1,4
Andet byggeri og anlæg	34,3	-3,8	2,7	0,0	-3,1	-2,4
Maskiner, transportmidler mv.	36,0	5,0	-0,9	-9,1	10,9	-1,2
Intellektuelle rettigheder	46,5	16,7	6,1	-32,5	1,0	17,6
Lagerforøgelser mv. ³	9,2	-1,0	-1,8	-0,9	0,1	0,6
Endelig indenlandsk anvendelse	627,1	0,9	-1,7	-4,3	0,7	2,4
Endelig anvendelse i alt⁴	1108,4	6,1	3,3	-0,7	1,9	3,7
Samlede præsterede timer i alt (mio.)	1098,8	0,8	0,8	0,0	0,3	0,3
Beskæftigelse⁵ i alt (1.000 personer)	3224,9	1,2	1,4	0,3	0,2	0,3

Anm.: Sæsonkorrigeret realvækst i *endelig anvendelse i alt* kan afvige fra *forsyning i alt* pga. indirekte sæsonkorrektion – se mere om metode og resultater i notatet [Det sæsonkorrigerede BNP](#).

¹ Vækst i forhold til tilsvarende periode året før.

² Nonprofit-institutioner rettet mod husholdninger.

³ Bidrag til BNP-væksten.

⁴ Sæsonkorrigeret realvækst i *endelig anvendelse i alt* kan afvige fra *forsyning i alt* pga. indirekte sæsonkorrektion – se mere om metode og resultater i notatet [Det sæsonkorrigerede BNP \(pdf\)](#).

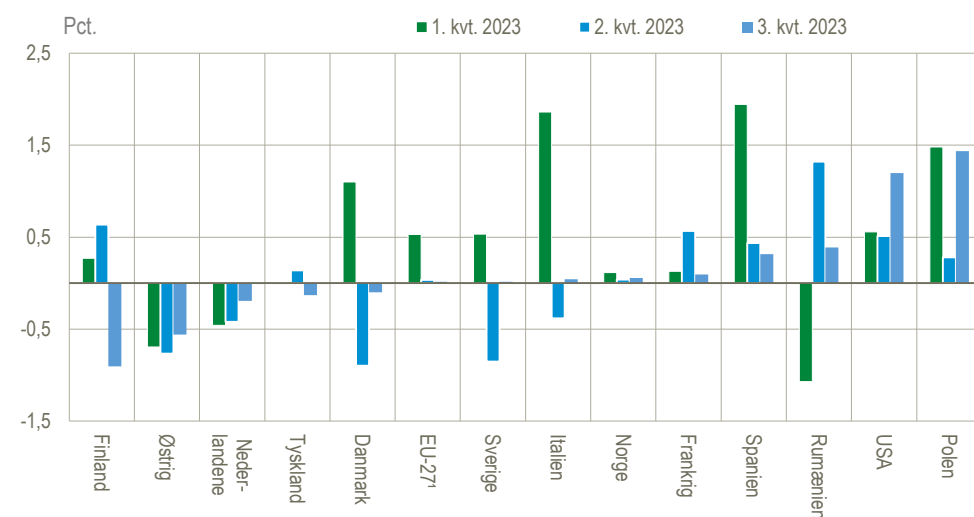
⁵ Beskæftigelse i nationalregnskabet inkluderer personer, som er midlertidigt fraværende fra arbejde pga. fx orlov, strejke mv.

Kilde: www.statistikbanken.dk/nkn1

Høj vækst i USA og nulvækst i EU

I tredje kvartal var der i USA en fremgang på 1,2 pct. i BNP, og dermed har USA haft en pæn vækst i hvert af årets tre første kvartaler. I EU-27 var der samlet nulvækst, hvilket var på baggrund af store forskelle i vækstraterne på tværs af medlemslandene. Især Finland og Polen skilte sig ud med vækstrater på hhv. -0,9 pct. og 1,4 pct. Det kan bemærkes, at vækstraterne i Danmarks tætte samhandelspartnere Tyskland, Sverige og Norge alle ligger omkring nul. Polen og Spanien har oplevet en pæn positiv vækst gennem de tre første kvartaler af 2023. Modsat står det til i Østrig og Nederlandene, der begge har haft betydelig nedgang i BNP i årets tre første kvartaler.

BNP-vækst i udvalgte lande, kædede værdier, sæsonkorrigeret

¹ EU-27 (uden Storbritannien).

Kilde: www.statistikbanken.dk/nkn1, Eurostat samt egne beregninger. Senest opdateret 29. juni 2023

Særlige forhold ved denne offentliggørelse

Første offentliggørelse af nationalregnskabet for tredje kvartal 2023

Dette er den første offentliggørelse af nationalregnskabet for tredje kvartal 2023. For første og andet kvartal er nationalregnskabet genberegnet med de mest opdaterede kilder. Dette har medført ændringer til BNP-væksten i første kvartal, som er opjusteret med 0,3 procentpoint. For andet kvartal er BNP-væksten revideret ned med 0,6 procentpoint. Der er ikke foretaget revisioner i de ikke-sæsonkorrigerede tal for 2023. De nye tal for første og andet kvartal 2023 kan dog give ny information til vurderingen af sæsonmønstret og vil normalt føre til mindre revisioner i de sæsonkorrigerede tal, som revideres tilbage til 2020. Den seneste offentliggørelse af nationalregnskabet er [Nationalregnskab 2. kv. 2023, revideret](#). Læs mere om revisioner i BNP-væksten i notatet [Revisioner af det kvartalsvise nationalregnskab \(pdf\)](#).

Yderligere data om medicinalindustrien

Der kan ved henvendelse udleveres data for medicinalindustriens årlige produktion, forbrug i produktion, bruttoværditilvækst og aflønning af ansatte for årene 2021 og 2022. Disse tal for medicinalindustrien for 2021 og 2022 er et særudtræk af ikke-offentliggjorte tal og er derfor behæftet med større usikkerhed end offentliggjorte tal.

Ekstraordinær rettelse i løn, beskæftigelse og timer

Den 10. november blev der for perioden 2020-2022 rettet en fejl i de årlige tal for løn, beskæftigelse og timer. Fejlen vedrørte kun fordelingen på brancherne industri, handel samt information og kommunikation. Totalerne for løn, beskæftigelse og timer var ikke påvirket af rettelsen. Disse rettelser er nu indarbejdet i de kvartalsvise beregninger af løn, beskæftigelse og timer.

Usikkerhed i opgørelsen af *Firmaernes køb og salg*

I BNP-indikatoren og i den første foreløbige kvartalsvise nationalregnskabsberegning for andet kvartal anvendes en foreløbig, intern version af [Firmaernes køb og salg](#), hvor der er relativt mange imputeringer for køb og salg. Dette skyldes, at der kun indberettes moms kvartalsvist eller halvårligt for en betydelig andel af virksomhederne. Af den grund er denne udgivelse behæftet med større usikkerhed på bl.a. serviceerhverv samt bygge og anlæg. Ved udgivelsen af [Nationalregnskab 3. kv. 2023 revideret](#), der offentliggøres 22. december 2023, vil der blive anvendt en version af [Firmaernes køb og salg](#), hvor langt de fleste imputeringer for halvårs- og kvartalsindberetninger er erstattet af faktiske indberetninger.

Øget usikkerhed i sæsonkorrektionen

Der må forventes øget usikkerhed på sæsonkorrektionen i forbindelse med COVID-19. Det skyldes bl.a., at beregningerne af de seneste sæsonkorrigerede værdier for de enkelte detaljerede serier delvist er baseret på fremskrivninger af den observerede serie, og derfor vil pludselige ændringer i seriens forløb (outliere) føre til en øget usikkerhed. Detekteringen af outliere vurderes også at være ekstra følsom for perioden i forbindelse med COVID-19. Outliere detekteres og behandles primært automatisk i standardanvendelse af sæsonkorrektionsprogrammet JDemetra+ med X13-metoden. Den øgede usikkerhed i sæsonkorrektionen betyder også, at man i større grad skal være påpasselig med fortolkningen af den sæsonkorrigerede prisudvikling på kvartaler. Dette hænger sammen med, at tallene sæsonkorrigeres i hhv. løbende priser og kædede værdier, hvorefter prisindekset beregnes som forholdet mellem disse.

Mere information: Se mere detaljerede kvartalsvise oplysninger på www.dst.dk/stattabel/1929 i Statistikbanken. Se en oversigt over planlagte offentliggørelser på www.dst.dk/nationalregnskab. Se mere om konjunkturindikatorer og de nyeste nøgletal på www.dst.dk/konjunkturdata.

Kilder og metoder: Det kvartalsvise nationalregnskab udarbejdes på grundlag af stort set al konjunkturstatistik, der beskriver delområder inden for økonomi og beskæftigelse. Ved at kombinere disse statistikker med nationalregnskabssystemets begrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige oplysninger til et samlet billede. Læs mere i [statistikdokumentationen](#). Læs også en uddybende dokumentation af kilder og metoder på www.dst.dk/nationlregnskab.

Næste offentliggørelse: *Nationalregnskab, 3. kv 2023 revideret* udkommer 22. december 2023.

Henvendelse: Jonas Dan Petersen, tlf. 39 17 38 65, jop@dst.dk
Oliver Nygaard Sørensen, tlf. 39 17 32 78, ons@dst.dk